

## Elegia a Zecea de Nichita Stanescu

Incadrarea in epoca literara.

-Curente si orientari literare. Receptari critice.-

Elegia a zecea este cel mai tulburator poem al volumului 11 Elegii; este expresia lirica cea mai intensa a constientizarii rupturii de sine.

Volumul este in esenta o apologie a verbului "a fi altfel". Acest lucru aduce lumea prezentului intr-un impas: dincolo de fiinta deplina nu mai exista "progres" ontic, ci numai paradoxul deja instituit de 11 Elegii, al prezentei definite ca absenta.

In poezia lui Nichita intreg universul se afla sub imperiul cuvintelor: "Cuvintele si lumea lor sunt puternice, nasc idei. Numai cuvintele nasc idei, pentru ca ele insumeaza experienta de viata a lumii."

-Tema si semnificatia titlului. Influenta.-

Subintitulata Sunt, poezia este realizata sub forma unei confesiuni lirice, este o elegie filozofica in care contemplarea abstracta si conceptele sunt inlocuite de comunicarea directa a traiurilor si emotiilor interioare.

Tema elegiilor, observa criticul Nicolae Manolescu, e "aceeasi indoiala de puterea simturilor, criza spiritului insetat de real, o pendulare intre sinele ce nu poate iesi din sine si o lume ce nu exista decat in acest act dramatic de contemplatie".

Elemente de structura si compozitie.

" Eu" - instanta poetica a discursului, singura posibila, marturiseste ca singura certitudine a fiintei sale este existenta: "sunt", dar tot aceasta este si cea care-i declanseaza boala: "sunt bolnav". Acest rau absolut, constientizat, este dat de capacitatea poetului de a imagina o realitate pe care o poate transcende prin cuvant dar pe care nu si-o poate asuma prin limitele sale umane date.

Cuvantul devine acel "altceva" pe care-l percepe ca interioritate - "ma doare" - dar care continua sa nu se lase surprins de constiintade sine a poetului: "organul ne-nvesmantat / in carne si nervi, in timpan si retina, / si la voia vidului cosmic lasat / si la voia divina." // "Mor de-o rana ce n-a incaput / in trupul meu apt pentru rani".

Incercarea de a-l face sa prinda contur prin opozitia cu celelalte organe-simturi se dovedeste zadarnica: "cel fara nume fiind, / neauzul, nevazul, / nemirosul, negustul, nepipaitul". Poetul incearca sa-l perceapa pe cel care se ascunda in fiinta sa, in fisurile sale ontologice: "cel dintre ochi si timpan, / cel dintre deget si limba" care dispare "cu seara". Asocierile de mai sus nu sunt intamplatoare; ele subliniaza raporturile pe care cuvantul le stabileste intre partile fiintei lui (le aude, le vede grafia, le noteaza dar, mai ales, le rosteste). Cuvantul apartine perfectiunii (simbolul sferei)

## Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari  
<http://referatenoi.ro>

---

- "suave organele sferii" - absolutului "si la voia vidului cosmic lasat / si la voia divina". Nichita, constient de natura divina a cuvantului, il numeste in alte poezii "semizeu", Jumatate timp - jumătate lucruri". Aceasta structura duala a lui il asaza la hotarul dintre cele doua lumi, intre eternitate si moarte. Puterea lui de a se intrupa si a se "destrupa" il "face lipsit vederii noastre".

In Elegia a zecea obiectele cosmice ni se releva ca fiind organe ale trupului poetului - "organul numit iarba mi-a fost pascut de cai" -; mai mult de-atat, realitatile non-sensibile "imbolnavesc": "Sunt bolnav de samburi si de pietre; / de ferestre sparte, / de numarul unu sint bolnav". A fi inlauntrul fenomenelor inseamna a te putea privi in toate lucrurile; a fi atat de aproape de fiinte, incat ele devin inaccesibile, impregnate de fiinta celui ce le vedea, astfel incat acesta devine de pretutindeni vazut, ca si "cum ar locui intr-un ochi"; asa cum privirea s-a transformat in obiectul privit, tot asa "totul e simplu, atat de simplu, incat devine de neinteles". Cele doua secvente lirice ale poeziei scot in evidenta ca omului ii lipseste nu numai organul care sa-l racordeze la absolut, ci si unul prin care sa recepteze realul si sa se plieze lui.

Suferinta devine coplesitoare, il sufoca: "Nu sufar ceea ce nu se vede,/ ceea ce nu se miroase, ceea ce nu incapa / in increierarea ingusta, / scheletica a insului meu, / pus la vederile lumii celei simple, nerabdand alte morti decat mortile / inventate de ea, sa se-ntample."

Refuzul cuvantului este expresia constiintei infinite a omului, limitat prin organele de simt, si condamnat astfel sa nu poata comunica cu realul, si sa nu se poata trai decat pe sine.

Neintelegerea penitentei data de tribunalele merelor, pasarilor, frunzelor, umbrelor in A cincea elegie devine in Elegia a zecea durere, planset, urlet, rana, moarte.

Lirismul lui Nichita este conceptual, iar durerile, resimtite in plan fizic, sunt durerile existentei in acest plan, dureri pe care nu le poate reprezenta, carora nu le poate da contur.